

**Методичні рекомендації
до планування та організації роботи куратора
на факультеті педагогіки, психології та соціальної роботи**

Основні завдання організаційно-виховної роботи куратора

Сучасний період розвитку суспільства в нашій державі відкриває широкі можливості для оновлення змісту освіти, що дає змогу формувати духовно багату генерацію. Це обумовлює новий підхід до виховання студентської молоді. Виникла соціальна потреба у формуванні творчої особистості майбутнього спеціаліста, який зміг би розв'язувати як щоденні, так і масштабні завдання, що забезпечують не просто виживання, а прогрес нації. Ефективність формування творчої особистості, безперечно, підвищується, якщо забезпечуються:

- а) використання педагогіки народознавства;
- б) засвоєння студентами знань про Батьківщину, народ, його культуру і спосіб життя, умінь та навичок у їх практичному застосуванні;
- в) співпраця викладачів і студентів у виборі різних форм і видів діяльності;
- г) організація активно-творчої патріотичної діяльності студентів у позааудиторний час.

Одним з основних завдань системи виховної роботи в академічній групі студентів є планування, яке являє собою розробку системи заходів, спрямованих на реалізацію мети, завдань національного, громадянського та патріотичного та інших напрямів виховання студентської молоді.

Процес організаційно-виховної роботи у закладах вищої освіти України не може бути стихійним, він передбачає співпрацю, співдружність

викладача-наставника і студентів. Робота наставника академічної групи студентів обов'язково повинна мати плановий характер.

Приблизну схему заходів організаційно-виховної роботи куратора академічної групи студентів можна подати в такому вигляді:

- знайомство з групою студентів (зустрічі, індивідуальні бесіди, групові збори);

- відвідування гуртожитків (не менше від одного разу на місяць), наявність розгорнутого списку студентів групи із зазначенням прізвища, імені та по батькові, прізвищ батьків та їхніх адрес, телефонів, номерів кімнат студентів тощо;

- обговорення питань успішності й дисципліни (забезпечення навчальними посібниками, іншою літературою; організація консультацій; аналіз роботи в бібліотеці, взаємовідносини з викладачами та ін.);

- індивідуальна робота;

- зустрічі з цікавими і видатними людьми України;

- екскурсійна робота, культпоходи в театри, відвідування художніх та інших виставок тощо;

- участь у спортивних змаганнях факультету, університету і за його межами;

- участь у факультетських, загальноуніверситетських заходах, художній самодіяльності;

- планування, організація і проведення позааудиторної виховної роботи зі студентами;

- складання письмових звітів про організаційно-виховну роботу зі студентами академічної групи за навчальний рік (подавати звіти заступникові декана факультету з навчально-виховної роботи чи голові Інституту кураторів факультету ППСР).

План організаційно-виховної роботи, який органічно поєднує процес навчання й виховання, складається наставником академічної групи за участі

групи, активу, кожного студента на навчальний рік за календарним принципом.

Складність процесу становлення колективу академічної групи має об'єктивні причини, головна з яких – переважно індивідуальний характер основних видів діяльності студента. Тож необхідно, щоб члени групи були поставлені в такі умови, які б стимулювали формування психологічної і поведінкової єдності групи, щоб саме організація життєдіяльності об'єктивно ставила її членів у відносини відповідальної залежності.

Великі можливості в цьому плані закладені в ідеї змагання, яке є не тільки засобом розвитку творчої ініціативи й активності особистості, засобом залучення до управління справами колективу академічної групи, виховання високих моральних якостей, але й дійовим засобом зміцнення відносин співпраці, взаємодопомоги, дисципліни та організованості.

Особливу увагу у виховній роботі треба звернути на роботу кураторів на I курсі.

Аналіз розмаїття проблем, з якими зверталися студенти першого курсу протягом навчального року:

Перша проблема – це подолання стресового стану, пов'язаного з пристосуванням до нових умов навчання. З цією проблемою до деканату та куратора звертається близько 30 % першокурсників.

Студенти скаржаться на те, що їм важко адаптуватись до умов навчання в університеті, важко звикнути до викладу лекцій, вони не встигають законспектувати те, що говорить лектор.

Друга проблема – подолання труднощів спілкування та взаємодії з одногрупниками, які виникають під час навчальної діяльності. Кількість студентів-першокурсників, що звертаються до куратора та деканату з комунікативними проблемами, становить близько 20 %. До цього контингенту належать сором'язливі інтроверти, невпевнені в собі юнаки та дівчата. Проблема особливо загострюється після невдалої спроби встановити

контакт з одногрупниками. Ситуацію невдалого контакту особливо гостро переживають вразливі студенти із сенситивними та психастенічними рисами характеру. Адже для кожного є дуже важливим відчутти підтримку групи у перші дні перебування у ЗВО, зустріти однодумців, приєднатись до тих, хто почувається впевнено у новій ситуації, стати єдиним цілим з усіма членами групи.

Третя проблема — із проблемою самотності до куратора та деканату звертається близько 40 % першокурсників. Ця проблема — найсуттєвіша серед тих, що виникали у студентів-першокурсників.

Приїжджі студенти відчувають внутрішню порожнечу, дискомфорт, відчуженість. Вони сумують за батьківським домом, замикаються у власному мікросвіті. Крім цього, приїжджі хлопці й дівчата відчувають себе покинутими напризволяще, усі їхні думки — про те, щоб швидше поїхати додому, зустрітись з родиною, а це заважає їм зосередитись на навчанні. Деяким з них важко правильно організувати свій день, вони не готові відчувати й нести самостійно ту відповідальність, яка з'явилась. Адже тепер вони самі керують своєю долею та власними вчинками.

Допомогу кураторам у розв'язанні подібних проблем може надати **психологічна служба**.

Завданнями психологічної служби є:

1. Підвищення психологічної культури всіх учасників навчального процесу, гуманізація їхніх взаємин.
2. Підвищення ефективності навчально-виховного процесу через психологічну адаптацію студентів, оптимізацію міжособистісних стосунків та сприяння розвитку особистісного та інтелектуального потенціалу студентів.
3. Психологічна підготовка студентів до професійної діяльності, формування професійних якостей майбутнього фахівця.

4. Сприяння формуванню у студентів здібностей до професійного, особистісного, соціального самовизначення, що забезпечує можливість свідомого та відповідального ставлення до власного життя.
5. Дослідження проблеми психічного здоров'я студентів, пропагування здорового способу життя, визначення психогенних факторів, організація профілактичних заходів.
6. Надання психологічної допомоги з питань життєдіяльності та міжособистісних стосунків.

Психологічна служба може запропонувати основні напрямки роботи консультанта психологічної служби з кураторами студентських груп, яка орієнтується на розширення професійної сфери викладача, урізноманітнення взаємодії «викладач – студент», зміну позиції викладача-куратора з традиційної авторитарно-педагогічної на позицію викладача-консультанта, що відповідає принципу педагогіки співробітництва.